

A KAP 2013. után – ahogy azt a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi tanács látja

A francia agrár-közgazdasági társaság, a SFER (Société Française de l'Économie Rurale, www.sfer.asso.fr) szervezésében novemberben indult újra az a korábbi szeminárium-sorozat, minek keretében havi rendszerességgel vitatják meg a tagok és az érdeklődők a mezőgazdasági ökonómia egyes aktuális vagy kimondottan érdekes kérdéseit. A szemináriumokra rendszerint egy párizsi agrármérnöki karon került-kerül sor, így az érdeklődő hallgatók is részt tudnak venni az egyes előadásokon. A november 8-i szeminárium előadója Régis Hochart, Tarn-et-Agronne megyei gazdálkodó volt, aki mezőgazdasági társas vállalkozásban (GAEC-ben) két „üzlettárssal” és összesen hat főt foglalkoztatva dolgozik, állattenyésztéssel foglalkozik. 2005-2009. között a Confédération paysanne mezőgazdasági szakszervezet szóvivője volt, jelenleg semmilyen szakszervezeti funkciója nincs, „csak” a [Confédération paysanne](http://www.confederation-paysanne.org)-t képviseli a CESE-ban, ahol ennek az érdekképviselői szervezetnek egy helye van. A CESE, azaz a Conseil économique, sociale et environnementale (www.lecese.fr), magyarul gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi tanács olyan egyeztető fórumot jelent, ahol a francia államot, gazdaságot, társadalmat érintő kérdéseket vitatják meg és a véleményező, szakértő tevékenységgel lehetőség szerint segítik a mindenkori törvényhozás munkáját. A CESE 230 tagot számlál, a testület a francia társadalom lehető legjobb „leképezését” igyekszik jelenteni, annak minden gazdasági és szociális szegmense számarányának, súlyának megfelelően képviselve van. A mezőgazdasággal két testület, a [mezőgazdasági csoport](#) és a [mezőgazdasági szekció](#) foglalkozik, ezekben a Confédération paysanne az agrárkamaraival választásokon elért eredményéhez képest valamelyest alulreprezentált, a helyeket elsősorban a reprezentatívnak számító mezőgazdasági érdekképviselőt, az FNSEA tölti be.

Az egyes szekciók – így a mezőgazdasági is – vagy külső fölkérésre (pl. miniszterelnöki), vagy saját elhatározásból kezd egy-egy témát vizsgálni. Jelen pillanatban a francia erdők hasznosításának elemzése ([La valorisation de la forêt française](#)) és a jövőendő közös halászati politika ([La future politique commune des pêches \(PCP\)](#)) van terítéken, míg a 2013. utáni KAP-pal kapcsolatos jelentés ([La future PAC après 2013](#)) - már elkészült, azt a CESE plenáris ülése 2011. május 24-25-én megszavazta. Az előadó szerint meglepő, de politikai szemüvegen át nézve érthető volt, hogy a jelentés megszavazásakor csak a legnagyobb mezőgazdasági érdekképviselői szervezethez, azaz az FNSEA-hoz tartozó tagok szavaztak a dokumentum ellen vagy tartózkodtak. A jelentés bemutatásakor Régis Hochard két területre fókuszált, az egyik a KAP „zöldítése”, a másik pedig a világpiaci árak ingadozása.

Eszerint a 2013. utáni KAP-nak sokkal inkább támogatnia kell a környezetvédelmi intézkedéseket és már az első pilléren keresztül is ezeket a törekvéseket kell ösztönözni, ennek pedig nincs hatékonyabb eszköze, mint a konkrét pénzügyi támogatás. A környezetvédelemmel közvetlenül és szorosan összefügg az európai mezőgazdaság – és így a francia agrárium – proteinfüggőségének csökkentése, aminek a kontinentális klíma alatt a legjobb eszközei a pillangós növények. Azaz sokkal inkább ezekre, és nem az olajnövényekből származó fehérjedús melléktermékekre alapoznák ezt a stratégiát, ami egyben lényeges strukturális és szemléletbeli változásokat is indukálna. Az előadó szerint érthetetlen a francia gazdátársadalom részéről a fölzúdulás a környezetvédelemhez kötött (zöldítésre szánt) 30%-os támogatási aránnyal szemben, mivel szerinte a gazdák kilencven százaléka gyakorlatilag már ma is teljesíti a föltételeket, azaz az elképzelés semmilyen komolyabb változást nem fog jelenteni.

A dokumentumot összeállítók szerint a Bizottság alapvetően rossz irányból közelít a mezőgazdasági árak hektikus világpiaci áringadozásának problémájához, és az általa elképzelt megoldás olyan mennyiségű pénzt igényelne, amit nem lehet biztosítani. A rapportőrök szerint a bizottsági javaslatokhoz képest sokkal nagyobb szerepet kell adni a különböző – nagyrészt létező - piacszabályozási eszközöknek, valamint újra kell képezni a stratégiai és intervenciós készleteket is, amik nem csak a piaci krízisek, de humanitárius katasztrófahelyzetek esetén is azonnal és költséghatékonyan mobilizálhatók. Ezzel együtt arra is szükség lenne, hogy a pénzügyi szereplők minél kevésbé kapcsolódhassanak be a mezőgazdasági termények kereskedelmébe, amivel érdemben csökkenthetők lennének a spekuláció miatti anomáliák.

Az előadó szerint az európai mezőgazdaság versenyképességének javítása alapvetően illuzórikus törekvés, az uniós agrárium a gabonatermesztést kivéve a jelenlegi kereskedelmi mutatók mellett sosem lesz valóban versenyképes. Ami reális irány lehet, az az unión belüli munkamegosztás olyan formában, hogy az egyes kultúrák termesztését elsősorban azokban a régiókban fejlesszük, ahol a környezeti és gazdasági feltételek ahhoz a legkedvezőbbek. Sokkal nagyon súlyt kell helyezni az uniós termékek unión belüli fogyasztására, ami természetesen feltételezi a fogyasztói szokások bizonyos fokú megváltozását is. Véleménye szerint ha nem történik érdemi változás a jelenlegi tendenciákban és nem lehet elfogadható szinten stabilizálni a gazdálkodói jövedelmeket, Franciaországban a legtöbb ágazat – pl. a húsmarha-tartás – visszaszorul, és az ország mezőgazdaságát döntően a gabonák és egyes szántóföldi kultúrák termesztése fogja uralni, jellemezni.

A jelentés kitért az élelmiszernövények nem élelmiszer célú fölhasználására, elsősorban a bioüzemanyagokra fókuszálva. Ezzel összefüggésben komoly szabályozást tartanak szükségesnek, mivel nyilvánvaló az élelmezéssel való konkurencia ténye. Ezzel együtt Régis Hochart személyes véleménye szerint nem teljesen „ördögtől való” az, hogy néhány olyan bioetanol üzem működjön, ami – feltételezve a stratégiai és intervenciós készletek létezését – a tovább már nem tárolható gabonakészleteket alakítja át üzemanyaggá, valamint eseti jelleggel segít a túltermelésből eredő és másként nem hasznosítható feleslegek levezetésében.

A jelentés elérhető és letölthető a következő honlapon:

<http://www.lecese.fr/index.php/rapports-et-avis/q-la-future-pac-apres-2013-q>

Somogyi Norbert mezőgazdasági és TÉT-attasé, Párizs